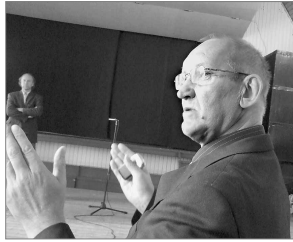

Loe 2. lk

«Armas mõisahoon» vaatab vastu muuseumis.

Loe 3. lk

Kanepi valla pilootprojekt testib kaugtöökeskuse loomise võimalusi.

Loe järgmisest Koidust

Sajune suvi näitab kätte nõrgad kohad linnamaastikul.

Nr 107

Teisipäev,
16. september
2008

Hind 8 krooni

Koit

Põlvamaa ajaleht

IX Seto Kongress koguneb 15. novembril

IX Seto Kongress koguneb Värskasse 15. novembril, et arutleda Setomaa rahvast viimasel kolme aasta jooksul enim mõjutanud probleemide üle ning heita pilk tulevikku.

Kongressi lõkkumise kuu aega edasi on tinginud korralduslikud põhjused, selgitas ajalehele Setomaa äsja Kongressi Vanemate Kogu peavanemaks valitud Õie Sarv.

«Olen isiklikult alati olnud seda meelt, et kuna esimene kongress 1921. aastal oli 9. oktoobril, siis oleks tore seda traditsiooni jätkata. Aga elu läheb lihtsalt nii, et ei jõua alati asju korraldada nagu plaanitud,» sõnas Sarv.

Kuigi eelmise peavanema Illar Laanetu periood sai otsa juba juunikuus, valis vanematekogu uue juhi alles augusti lõpus. Kolmest kandidaadist võtsid kaks – Ilmar Vananurm ning Sulo Nurmeots – oma kandidatuurid tagasi.

Uut kongressi aitab peavanemal ette valmistada kauaaegne seto kongresside korraldaja Vello Lövi. «Vahepeal uurisime ka kongressi korraldamiseks alternatiivkohti, sest Värskas Kultuurikeskus oli ju remondis. Nüüd sai kongressiks ka laupäevane päev valitud,» märkis Õie Sarv.

ARK-i kodulehel saab kontrollida sõidukite andmeid

Eesti Riiklik Autoregistrikeskus (ARK) lisas oma kodulehele päringu, mille kaudu saab sõiduki registreerimisnumbri järgi kontrollida sõidukite avalikke andmeid ning piiranguid.

ARK-i teatel kuvatakse päringu vastuses sõiduki mark ja mudel, esmase registreerimise kuupäev, kere värvus, kütus, mootori töömaht ja võimsus, tehnoloogivaatuse kehtivus ning piirangud.

Koit

Räpina Aianduskooli Prantsuse parki hakkab veel sel sügisel piirama puidust aed.

Mati Määritsa foto

Aianduskool andis uue ilme Prantsuse pargile

Mati Määrits
mati@polvakoit.ee

Räpina Aianduskool (RAK) on lõpetamas Sillapää lossi ja paisjärve vahele jääva Prantsuse pargi uuendamist, sel sügisel saab vaatamisväärsus ka aia ümber.

RAK-i direktori Heino Luiga sõnutsi oli järveäärne Prantsuse pargi osa kõige hullemas seisus. «Täielikult on renoveeritud teed, siinid maa sisse pandud, tasapindasid korrigeeritud, roosipeenrad siinidega ümbritsetud - kõik sellel aastal. Osa tegevusi on veel lõpetamata.»

Küll tuleb räpinastel leppida lossi tagatrepi läheduses paikneva elupuudest lehtla kadumisega. «Selle

Pargiuuendus maksis pool miljonit krooni

Parki uuendanud on aianduskool peamiselt Keskkonna-investeeringute Keskuse rahaga, projekti kogumaht on üle poole miljoni krooni.

aeg sai lihtsalt täis. Kui äärmised elupuud täis kasvavad, läheb looduslik lehtla lihtsalt maha,» selgitas direktor.

Veel tänavu saab Prantsuse aed ka piirde, milleks kulub 100 000 krooni. «Aed oli kompleksis ka varem. Nüüd lihtsalt taastame selle. Tulevad kivipostid, vahepealne osa on puidust. Siin tekkis ootamatu tõrge - meil oli küll projekt, kuid see ei olnud muinsuskaitsega kooskõlastatud.»

Graniitkillustikuga on nüüdsest kaetud ka ülejää-

nud pargiteed. Põhimõtteliselt uuesti rajatud on üks suuremaid lillepeenraid.

«Harvendatud on pidevalt. Hekid on maha lõigatud ning kasvavad juubeliks (järgmisel kevadel saab RAK 85-seks – M.M.) taas vaadeldavasse seisu. Pargipingid on vahetatud. Nüüd on ka turistidel, mida vaadata ja pildistada. Vajadusel anname neile pargiga tutvumiseks giidi kaasa,» märkis Luiga.

1. septembril jõudis aianduskooli pärale ka uus traktor Valtra.

Algab Petseri seto maja remont

Setomaa Valdade Liidu maja Petseri kesklinnas on saanud prahist puhtaks ning ootab remondi algust.

Ajalehe Setomaa teatel peab kolmekorruiselisest hoonest tulevikus saada setode ning Eesti riigi esindus Setomaa ajaloolises keskkuses. Mõneminutilise jalutuskäigu kaugusel Petseri kloostrist asuv hoone peaks tulevikus majutama infokeskust, seto kultuuriseltse, söögi- ning majutuskohta. Hetkel on maja küllaltki halvas seisus – puudub vesi ja küte.

Seto Noorteseltsi noorte abiga veeti majast välja kaks veoautokasti täit kõiksugu prahiti – alates vanadest mööbljuppidest kuni kangelaastöölini ülistavate kommunistlike loosungiteni.

Eesti ajal asus hoones kaubanduskeskus. Viimastel aastatel tegutses hoones kohalik maa-amet.

Päästjad uurisid hübriidautosid

Lõuna-Eesti Päästkeskuse Põlvamaa päästeosakonnas toimus läinud reedel liiklusõnnetuste õppepäev, kus päästjad tutvusid hübriidautoga juhtunud avariil tegutsemise eripärade-ga.

Lõuna-Eesti Päästkeskuse pressiesindaja Marek Kiige edastusel said päästjad õppepäeval täpsemat infot, kuidas tegutseda juhul, kui avariasse on sattunud nn hübriidauto. Hübriidajamiga sõiduk on lisaks bensiinimootorile varustatud ka elektrimootoriga. Kõige erilisem seda sorti masinate juures ongi asjaolu, et töötavat elektrimootorit pole kuulda. Seetõttu peavad päästjad õnnetusse sattunud auto puhul esimesena takistama selle iseenesliku sõitma hakkamise ning seejärel veenduma, et mootor oleks välja lülitatud.

Õppepäev sai teoks koostöös AS-iga Valoor.

Koit

Teised lehed

Narva jaamad valmistuvad ehituseks

Kuigi põhimõtteline investeerimisotsus on veel tegemata, valmistub AS Narva Elektriijaamad kahe uue energiaploki ehituseks, mille maksumuseks võib praeguste hinnangute järgi kujuneda 14 miljardit krooni, teatab **Põhjarannik**.

Plaan näeb ette rajada Eesti Elektriijaama territooriumile kaks 300-megavattise võimsusega keevkiht-tehnoloogial toimivat energiaplokki, mis on seniste tolm põletuskateldega võrreldes keskkonnasäästlikumad ja efektiivsemad, tarbides vähem põlevkivi.

Narva Elektriijaamade arendusdirektor Mati Uus märgib, et investeerimisotsust ei saagi enne teha, kui on läbi viidud ehitushange ning lõplik hind ja muud tingimused on selgunud.

Pärast energiakompleksi rajamist vähenevad nii vääveldioksiidi kui lendtuha heitkogused, samuti väheneb tuhaväljatiigi leelisvee hulk.

Külakauplused vajavad tuge

Poliitikud ei ole ühel meelel, kas ergutada kokkukuvivanud maakaubandust riiklike maksusoodustustega või külapoed edaspidigi turu meeleva jätta. Uudsena on välja pakutud mõte vähendada maakauplustes müüdavalt kaubalt kogutavat käibemaksu, märgib **Võrumaa Teataja**.

Võru Tarbijate Ühistu peab Võrumaal 14 maakauplust. Ühistu esimehe Andres Visnapuu sõnul on külakaupluste majanduslik seis viimasel ajal mõnevõrra paranenud.

Visnapuu sõnul on olukord paranenud seetõttu, et inimesed sõidavad kalli autokütuse tõttu vähem linna poodi. Nii pole ühistul lähiajal plaanis ühtegi maakauplust sulgeda. Pigem vastupidi.

Sugupuu ei ole ainult ühe inimese oma

Eestlased on oma esivanemate jälgede ajamisega tegelenud peamiselt alates 20. sajandist ja nagu ütles Fred Puss Eesti Isikuloo Keskusest, hakkavad üha nooremad inimesed sugupuu koostamise vastu huvi tundma.

Tänu internetile on andmeid võimalik hõlpsamalt kätte saada ja ära jääb tundide kaupa arhiivides istumine.

Sugupuu ei ole ainult ühe inimese oma ja seepärast võib ju kulusid jagada teiste suguvõsaliikmetega, kel samasugune huvi, kirjutab **Valgamaalane**. Saadud töö on jääva väärtusega ja kingitus oma järglastele.

Mati Määrtsa foto

Tuglase muuseumisse sisenejale vaatab kohe vastu maal «Armas mõisahoonne».

«Armas mõisahoonne» vaatab vastu muuseumis

Mati Määrts
mati@polvakoit.ee

Missugune oli Ahja mõisahoonne oma täies hiilguses, näevad Tuglase muuseumi külastajad nüüd maalilt, mille muuseumi varasalves oleva foto järgi tegi Tartu Kunstigümnaasiumis õppiv Kristiina Roositalu.

«Kui tütar küsis, mida teha esimese kursuse lõputööks, soovitasin, et eks ikka meie mõisa,» rääkis Tuglase muuseumi direktor Katrin Roositalu. «Nõnda võttiski Kristiina sellest ideest kinni. Pärast selgus, et nii keerulise lahendusega järve peegeldusega tööd ei olegi varem esimesel kursusel ette võetud. Lõpptulemuse üle olime kõik väga uhked – see on tõesti nagu postkaart.»

Pärast maali valmimist rääkis ema Kristiinale, et kas ta ei taha aasta jooksul kogutud oskusi ja teadmisi lastele edasi anda. «Kirjutasin projekte ning juuli lõ-

Tuglase muuseumi foto

Ahja laste loovuslaagris jooksis igas töös ja teemas läbi «Väikese Illimari» lugu.

pus-augustis toimuski Ahja Laste LoovusRing. Igas töös ja teemas jooksis läbi «Väikese Illimari» teema: kurg Joosep, tädi Sohvi, üle sepikoja lennanud peata kuke lugu. Tegime ka viktoriini, et põhitegelased jääksid ringi liikuma,» meenutas Katrin Roositalu.

Laagri vältel valminud töid ei õnnestunudki näitusele välja panna, sest lapsed olid neist nii vaimustunud,

et tahtsid kohe koju kaasa võtta. Tubli osaleja sai ka tunnistuse, mis oli ühtlasi laagri lõpureisi pilet Värskasse.

Muuseum ja MTÜ-d on lõõnud käed

2004. aasta augustist muuseumi perenaisena tegutsenud ning viis aastat MTÜ-d Avar (hellitusnimega Tuglase Sõprade Selts) juhtinud Katrin Roo-

sitalul on hea meel tõdeda, et endalegi märkamata on kaks toredat ettevõtet nagu muuseum ja MTÜ ühise eesmärgi nimel käed ühendanud. Senised tegevused on haaranud kogu valla külad: varakevadised koristuspäevad, lastekaitsepäev, kevad-, mihkli-, jõululaadad, käsitööpäevad, kaunima jõulukaunistuse konkursid, valminud on infovoldikud jne.

MTÜ Avar nüüdne lihtliige rõõmustab sellegi üle, et mõisahoonne taastamise on enda hooleks võtnud MTÜ Aya Häärber (Aya on Ahja mõisaaegne nimi).

Häärberi teisele korru- sele on planeeritud Tuglase muuseum, katuse alla külalistetoad, esimesele korru- rusele kohvik ja käsitöön- urk. «Maalitud tassid ja valla vapiga kruusid lähevad külalistele kingituseks. Pisike taldrik valge toone- kurega on väga ilmekas – meil on ju kurg Joosep,» tähendas Roositalu.

Mis juhtus

110 112 Põlva politsei infotelefon 799 8311, vihjetelefon 799 8333, kodulehekülg www.pol.ee

Mikitamäel käis varas

■ 13. septembri õhtul teatas mees politseile, et Mikitamäe külas asuvast lukustamata eramust on tema rahakotist kadunud umbes 3000 krooni sularaha.

Piiripunktis manööverdas joores Gennadi

■ 13. septembril kella 21 ajal juhtus liiklusavarii Koidula piiripunkti juures, kus veoauto Renault, mida juhtis alkoholi joores 54-aastane Gennadi, tagurdas

otsa taga seisvale veoautole Volvo FH 12. Inimesed avariiis viga ei saanud.

Leitud jalgratas ootab omanikku

■ 12. septembril leiti Põlvast Uuelt tänavalt heas korras sinist värvi 21-käi-

guline jalgratas SARDA ELDORADO. Omanik saab ratta kätte Põlva politseijaoskonnast, infot saab küsida telefonil 799 8337 või 799 8311.

Ave Lillemäe,
Lõuna Politseiprefektuuri
kommunikatsioonibüroo
juhtivspetsialist

Eesti uudised

Baltimaadel pole põhjust hirmu tunda. NATO asepease sekretär Martin Erdmann kinnitas intervjuus Postimehele, et Balti riikidel ei ole Venemaa agressiooni pärast Gruusia suhtes mingit põhjust olla varasemast enam hirmunud.

Erdmann nõustus väitega, et inimeste ohuhinnang on pärast Gruusia sündmusi muutunud. «Kas me sellest räägime või ei, protsess käib pidevalt. Ma tahaksin vältida kõiki alar- meerivaid märkusi, hoi- duksin täiesti teadlikult ütlemast, et seisame silmitsi uute ohtudega. Seda pole.» (BNS)

Riigiasutuste pressitöötajate arv on suurenenud

Ministeeriumid palkavad endale kasvava hooga pressiesindajaid, kes teenivad riigiametnike sõnu avalikkusele vahenda- des ligi 40 000-kroonist pal- ka, kirjutab SL Õhtuleht.

Kaitseministeerium vajab avalikkusega suhtlemiseks kümnet töötajat. Ministeeriumi väitel suhtlevad aja- kirjandusega neist siiski pooled. Samas palkas asu- tus vabadussamba ehitust valgustama veel suhtekor- raldusfirma. Haridusmi- nisteeriumi avalike ja vä- lissuhete osakonnas on ametis samuti kümme in-imest, kellest asutuse kom- munikatsioonibüroo palgal on pooled. Avalikkusega suhtlevat kümnest seitse, kusjuures neile on abiks veel mainitud osakonna ju- hataja, noorte ja välissuhte- te asekanstler ja üks kanstler.

Keskkonnaministeeriumi üheksa töötajaga avalike suhete osakond hõlmab ka keskkonnateabekeskust ja -hariduse bürood. Ajakir- jandusega suhtleb mees- konnast kolm ametnikku. Välisministeeriumi pressi- ja infoosakonna üheksast töötajast puutuvat meedia- ga iga päev kokku kuus. Siseministeeriumi avalike ja välissuhete osakonna kaheksast ametnikust kolm töötavat välissuhete- ga, üks asutusesisese tea- vitusega ja ülejäänud neli avalikkusega.

Põllumajandus- ja ra- handusministeeriumi ku- vandi eest hoolitsevat mõ- lemas asutuses seitse töö- tajat, kellest kolm teevad koostööd ajakirjandusega. Sotsiaalministeeriumi vas- tavas osakonnas on palgal viis inimest. Niisama palju on töötajaid ka justiitsmi- nisteeriumi PR-talituses, kuid asutuse nimel on luba sõna võtta vaid pressiesin- dajal ja osakonnajuhatajal. Majandusministeeriumi palgal on kolm sellist amet- nikku ning kultuurimini- steeriumis kaks ja rahvas- tikuministri büroos üks pressiesindaja. (BNS)

Kanepi valla pilootprojekt testib kaugtöökeskuse loomise võimalusi

Raivo Sihver
raivo@polvakoit.ee

Eelmisel reedel arutati Kanepi Kultuurimajas kaugtöötamise võimalusi. Kanepi valla arendusnõuniku ja MTÜ Kanepi Kommunikatsioonikeskuse asutaja Enn Ruusmaa eestvedamisel käivitatakse esimestena Eesti omavalitsustes pilootprojekti, mille käigus testitakse kaugtöökeskuste loomise võimalusi.

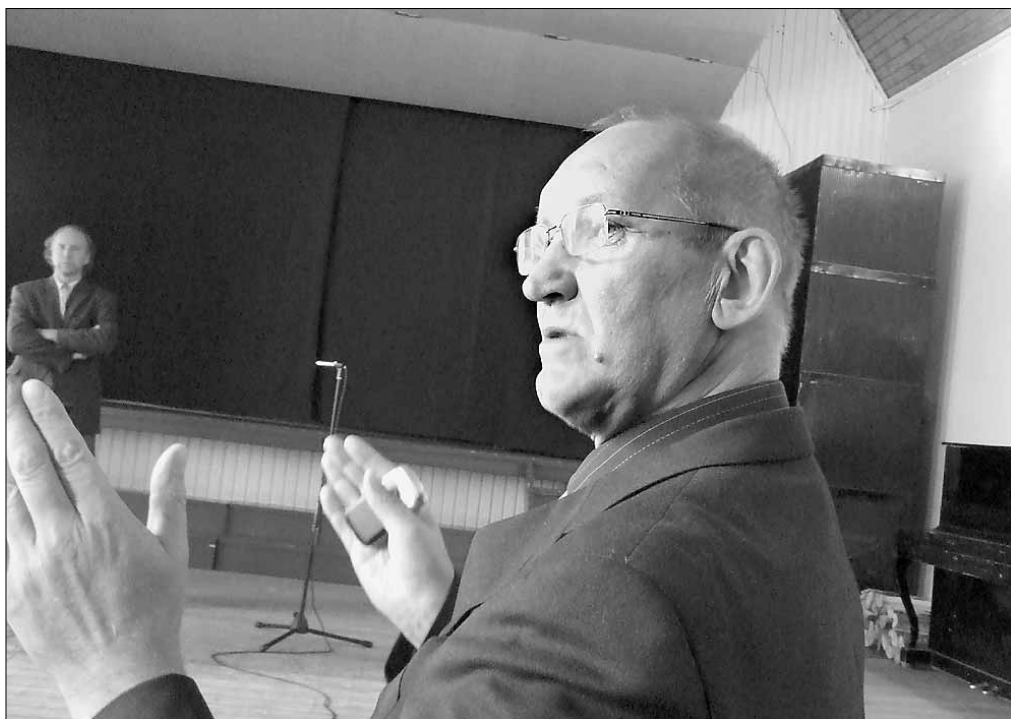
Enn Ruusmaa ja MTÜ Kanepi Kommunikatsioonikeskus vedasid mõned aastad tagasi ka külainterneti (WiFi) pilootprojekti, millesse oli kaasatud Kanepi, Kõlleste, Vastse-Kuuste, Valgjärve ja Laheda vallad.

Plaanitakse luua keskuste võrgustikku

Kui Enn Ruusmaa tegi koos Kaarel Joala, Ailen Pihu ja Elmer Ratassepaga WiFi projekti, siis ujus niioelda iga põosa tagant välja kõiksuguseid tüüpe: professoreid, kunstnikke, kirjanikke ning teisi arvutite ja infotehnoloogiliste vahendite abil töötavaid inimesi. Ruusmaa sõnul tahavad nad pilootprojekti käigus kaardistada kaugtöötajad ning teada saada nende vajadused. Kommunikatsioonikeskusele on otsitud ka üks hoone, kuhu saaks kaugtöökeskuse rajada. Kanepi vallal ja kommunikatsioonikeskusele on aga ka auahnem plaan, nimelt käivitada liikuv kaugtöökeskus ning luua koguni kaugtöökeskuste võrgustik.

«Kui meil jätkub julgust ja püssirohtu sarvedesse, siis asume võitlema Kanepi piirkonna eest. Me ei taha olla regionaalpoliitiliste otustuste mängukanniks, eriti kui need ei ole võib-olla kõige mõistlikumad,» kostis Enn Ruusmaa.

Veiko Laanjärv Eesti Tööandjate Keskliidust, kes on ühtlasi ka Eesti Kaugtöö Ühingu juhatuse liige, nentis, et kodus arvuti või teiste infotehnoloogiliste vahendite vahendusel

Aare Plaki foto

Kanepi valla arendusnõunik ja MTÜ Kanepi Kommunikatsioonikeskus asutaja Enn Ruusmaa rääkis kaugtöö kasutamisest ja perspektiivist.

töötava kontori- ja IT-töötaja häirivateks asjaoludeks võivad olla kodutööd, lapsed, teler ja külmkapp. «Inimene võib kodus töötada mõned aastad, kuid pikemas perspektiivis vajab ta töökeskkonda, kolleege. Kodu lähedal asuvad kaugtöökeskused just selleks head ongi, et seal võivad koos töötada näiteks kümne erineva firma spetsialistid. Samas saavad nad ka omavahel suhelda. Et side oma firma töötajatega päris ära ei kaoks, on soovitatav mingi aja tagant (kord nädalas, kuus, kvartalis) käia firma kontoris ning võtta realselt (mitte ainult e-maili, MSN-i ja Skype'i kaudu) osa koosolekutest ning teistest üritustest, kas või näiteks suvepäevadest,» rääkis Veiko Laanjärv.

Kaugtöötamisel on ajatööst tähtsam tulemus

Kaugtöötamise puhul arvestatakse rohkem töötulemusi kui kellaaaja järgi istumist. Kui firma ei usalda inimest, siis saab ta kaugtöötamise ruumi varustada ka vastavate seadmetega. Mõnede firmade töötajad peavad näiteks oma kaug-

tööruumi sisenemisel ja väljumisel kasutama magnetkaarti. Nii hoiavad tööandjad töötajal silma peal.

Kaugtööd võivad kasutada ka nn provintsifirmad, kes suurtest keskustest kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistide palkavad.

Paljud firmad kasutavad kaugtöötajaid ning Kadri Seeder Eesti Tööandjate Keskliidust nentis, et väga raske on vahet teha, kust algab raamatukogu, internetipunkt, arendus-, inkubatsiooni- või kaugtöökeskus. Firmed kasutavad küll kaugtöötajaid, kuid paljudel juhtudel töötavad nad kodus või mõnes firma poolt renditud ruumis, mitte aga spetsiaalsetes kaugtöökeskustes.

Hiumaa kaugtöökogemusest rääkis Toomas Korkin MTÜ-st Arhiipelaa. Emmaste Kaugtöökeskuse moodustamise projekt kestis kolm aastat. Ere Naat samast MTÜ-st lisas, et Emmaste Kaugtöökeskuses töötab kaks infotelefoni. Üks kuulub Tööturumetile ja teine erinevate infotelefonide haldamisele ning teenusepakkuja spetsialiseerunud AS-ile Baltkom. Inimesed

helistavad neil telefonidel, räägivad ära oma mured ja esitavad küsimusi ning telefonineid leivad arvutite andmebaasidest neile vastused.

Kaugtöökolleegid võivad töötada ükskoik kus

Rahvusvahelises infotehnoloogiaettevõttes Affecto töötav Kadri Ruusmaa rääkis, et nad tegid suvel ühte projekti. Üks kolleeg oli Palamusel, tema Tartus ning klient Tallinnas.

«Kui tuli vajadus koosolekute pidamiseks, siis kohtusime kolleegiga kas Palamusel või Tartu kohvikutes. Kliendiga suhtlesime e-maili teel või käisime kord paari nädala jooksul temaga Tallinnas kohtumas,» lisas Kadri Ruusmaa. Kadri Seeder Eesti Tööandjate Keskliidust märkis, et esimene kokkupuude kaugtööga oli tal 1996. aastal, kui ühing, kus ta töötas, kontori ära kaotas ning siis käis ta oma korteri teise tuppa tööle. Pärast poja sündi kujunes aga välja juba kaugtöövõrgustik. Tema töötas kodus, üks kolleeg Otepääl, teine Jõgeval ja kolmas Piritall.

Vallo Reimaa OÜ-st Erkas rääkis, et arvuteid ning teisi infotehnoloogilisi vahendeid saab kasutada ka hariduses, näiteks laste õpetamisel.

Kooliharidust saab interneti teel omandada

«Väikest kooli ei tohiks aga ära kaotada ning algkooli kinnipanemine on see kõige viimane asi. Õpilased tuleks viia lihtsalt teisele õppevormile. Interneti teel õppimiseks ei ole vaja suurt koolihoonet, vaid ainult üht väikest ruumi. Õpilaste järelevaataja juhendab õpilasi ning vaatab, et nad õpiksid. Konkreetse aine õpetaja võib asuda aga väga kaugel, kusagil internetiühenduse teises otsas. Interneti kaudu antakse õpilastele ülesandeid ning kontrollitakse ka vastuste õigsust. Kui mingi ajavahemiku tagant tekib õpetajal vajadus otsekontaktide järele, siis saab ka seda korraldada,» nentis Vallo Reimaa. Tema teada rakendatakse sellist kaugtööõppimise vormi juba aastaid Põhja-Rootsi hõredalt asustatud piirkondades. «Meie maa on Euroopaga võrreldes väga hõredalt asustatud ning Põhja-Rootsi on just see piirkond, mis sarnaneb väga Eestiga,» lisas ta.

Vallo Reimaa rääkis arutelu osavõtjatele, et just kaugtöö kaudu saab maapiirkondadesse meelitada noori ja aktiivseid inimesi, kes piirkonnale ka elu sisse puhuvad.

Eesti regionaalpoliitilisel olukorral peatudes märkis Reimaa, et kõiki aspekte silmas pidades on Eestis ainult kaks suurt keskust – Tallinn ja Tartu. Kui Tartu jääb konkurentsis Tallinnale alla, siis ka see piirkond tõmmatakse pealinna poolt tühjaks ning tulevikus võib rääkida Eestist kui Tallinna-nimelisest linnriigist (Vallo Reimaa regionaalpoliitilistest nägemusest kirjutab Koit aga edaspidi).

Rahandusjuhid arutasid majandusraskuste ületamist. Euroopa Liidu rahandusjuhid leppisid reedel ja laupäeval Nizzas toimunud kohtumisel kokku põhimõtetest, mille abil juhtida Euroopat läbi praeguste majandusraskuste.

Eestist osalesid aruteludes Eesti Panga president Andres Lipstok ja rahandusminister Ivari Padar.

Praeguste probleemide lahendamiseks ja tulevase majanduskasvu saavutamiseks on mitmeid valikuid, näiteks konkurentsitingimuste ühtlustamine ja inflatsiooni ohjeldamine, paindlikkuse suurendamine töajouturul, palgatõusu ohjamine ning rahanduslik usaldusväärus kui kasvu eeldus. (BNS)

Raasuke: inimesed jäävad lähitulevikus laenu-dega hätta. Hansapanga juhi Erkki Raasuke hinnangul seisavad tavalistel eraisikutest laenuvõtjatel rasked ajad alles ees, kirjutab Postimees.

Praegu on tööpuudus veel väga madal ja lõviosa inimestest saab oma kohustuste täitmisega hakkama, ütles Raasuke ajalehele antud intervjuus.

Suuremad kahjud tulevad tõenäoliselt ka edaspidi küll ettevõtetest, aga ka eraisikutel on maksetega hilinemisi ja nende kohustuste täitmatajätmine kasvab samamoodi, rääkis Raasuke. (BNS)

Sajuilm võib põhjustada Eesti puidutööstuses toormekriisi

Eesti Päevaleht kirjutab, et vihmase suve ja sügise tõttu ähvardab Eesti puidutööstust tõsine toormekriis, kuna tüma pinnas ei luba metsast puitu välja vedada. Eesti suurimaid saeveskeid omava Stora Enso Baltimaade puiduvarumiskususe juht Rait Hiiepuu ütles, et ilm mõjutab praegu puidutööstust päris tugevalt. «Imavere saeveskil praegu veel toormega probleeme pole, aga kui säärane olukord kestab, siis kindlasti tekib,» sõnas ta. (BNS)

Valitsuskoalitsioon on langetamas gaasikirvest

Valitsuskabinetis toimunud eelarvevaidluste käigus otsustati lõpuks tõsta gaasiaktsiisi järgmise aasta suvest 18%-ni. Mingeid arvutusi või otsuse mõjude hindamist kas ei toimunud või ei ole need avalikkuseni jõudnud. Või on jõudnud tarbijat, näiteks paneelmajas elavat vanamemmet või väikesepalgalist kultuuritöötajat mitterahuldavalt selgitused. Nii räägib Riigikogu rahanduskomisjoni esimees Jürgen Ligi (EPL, 10.09), et hinnali-

sand võimaldab tarbijat Vene gaasist eemale suunata ning kasutusele võtta alternatiivsed energiaallikad. Kahtlemata on julgeolekupoliitiline aspekt Eestile kui Venemaa naabrile oluline, kuid ometi tunduvad need seletused kuidagi õõnsate ning otsitutena. Näib, et poliitikul on lihtne igal võimalikul juhul tõmmata taskust n-ö Venekaart. Kuid sellega siiski tuba soojaks ei küta.

Kas need, kes gaasiaktsiisi tõstmisele heakskiidu

andsid, ikka teavad, kui suur on otsuse mõju? Eesti Korterühistute Liidu (EKÜL) hinnangul mõjutab see ligi 2/3 korteriühistutest. Kes veel aru ei saa, kujutagu ette 2/3 Lasna- või Mustamäest ja otsuse mastaabid saavadki selgeks. Hea on kabinetivai- kuses otsust põhjendada, kuid loodetavasti jätkub selle otsuse poolt hääletajatel julgust tulla näiteks Eesti Korterühistute Liidu foorumile või korteriühistute ümarlaudadele seda

põhjendama, soovitatavalt koos arvutustega. Veelgi enam: kuna poliitik ei tohi kunagi kaotada sidet rahvaga, siis tahaksid põhjendust kuulda ka sadade korteriühistute liikmed, kes muu hulgas on ka valijad. Valijad teatavasti peavad aga ühe või teise erakonna poolt hääletamisel teadma ka otsuse tagamaid. Seekordne riigieelarve koostamine näib pigem mingi salaorganisatsiooni tegevusena. Avalikkusel puudub ülevaade, mill-

ne on tegelik olukord, millest lähtudes maksukärbete otsuseid tehakse ja mida näitavad mõjuhinnangud. Oleks EKÜL-lt nõu küsitud, oleks mõistetud ka gaasiaktsiisi tõstmise mõju tavakodanikule. Tegelikus on aga nii nagu alati: uppuja päästmine on uppuja enese asi. Sest pange tähele, samal päeval, kui valitsus otsustas gaasiaktsiisi tõstmise, tuli teade sotsiaaltoetuse summade tõenäolisest vähendamisest.

Lihtne loogika ütleb, et

kui toasooja eest maksta ei suuda, tekivad võlgnevused. Kui sotsiaaltoetusi kärbitakse, siis muutub iga päev tõsiseks võitluseks mitte ainult korteri, vaid elu säilitamise nimel. Kui võlgnikke on palju, tekivad ühistul raskused teenuste eest tasumisel. Kuidas olukorrast välja tulla, lu- gupeetud valitsuse liikmed, kes te gaasiaktsiisi tõstmise poolt olite?

Urmas Mardi,
Eesti Korterühistute Liidu juhatuse liige

Kolmandiku liiklus-õnnetuste põhjuseks on unine juht

Eesti Unemeditsiini Seltsi hinnangul on juhi unisus ja roolis magamajäämine 1/3 liiklusõnnetuste põhjustajaks. Piisab vaid nelja sekundi pikkusest mikro-unest, et põhjustada raske liiklusõnnetus.

Rahvusvaheliste uuringute andmetel juhtub 20-25% liiklusõnnetustest seetõttu, et juht jääb autoroolis magama, seda eriti varahommikuti ning pärastlõunasel ajal.

Sellised õnnetused on eriti raskete tagajärgedega, kuna magamajäänud juhil puudub võime olukorrale üldse reageerida, vastupidi joores juhile, kelle reaktsioon on küll oluliselt aeglustunud, kuid siiski enam-vähem adekvaatne.

Eestis on unehäired jäänud tähelepanuta

Liiklusõnnetuste põhjuseid on palju, kuid ekspertide hinnangul on 95% neist põhjustatud inimesest sõltuvatest asjaoludest. Nende alla kuuluvad ülemäärane riskikäitumine, alkoholi ja narkootikumide tarvitamine, juhi unehäirest põhjustatud üleväsimus ning rooli taga magama jäämine.

Olukord Eesti liikluses on murettekitav: võrreldes teiste euroliidu maadega, hukub Eestis liikluses kaks korda enam inimesi kui euroliidus keskmiselt ning kolm korda enam kui Rootsis.

Arvestatuna ühe miljoni inimese kohta hukkus 2006. aastal Eestis liiklusõnnetuste tagajärjel 152, Rootsis 49 ja Soomes 66 isikut. Eestis on aga unehäired ja neist otseselt johtuvad tervisehäired praktiliselt teadvustamata. Raviastutustes on unehäired aladiagnoositud ja -ravitud.

Unehäirete peamiseks kliiniliseks avalduseks on

unetus ja/või liigunisus ning sellest põhjustatud ülemäärane päevane unisus, kaasuvana lisanduvad kõrgvererõhutõbi, südame rütmihäired, diabeet ning muud ainevahetushäired.

Uneaegsed hingamishäired on iseseisvaks prognostiliseks teguriks, mis tõstab suremust veresoonkonnahaigustesse, sh suurendab infarkti- ning insuldiohtu ning on oluline põhjus raskete liiklus- ja tööõnnetuste põhjustajana.

Kõrge riskifaktoriga kaugsõiduautojuhid

Rahvusvahelises unehäirete klassifikatsioonis (ICSD-2) on kirjeldatud üle 80 unehäire. Võrdleval statistikale tuginedes võib öelda, et unelämbustõbe ehk obstruktiivset uneapnoe (OUA) esineb 5-10% elanikkonnast. Uneapnoega patsientidel on tervete inimestega võrreldes seitse korda suurem risk põhjustada liiklusõnnetus.

Kõige sagedamateks üleväsimusest põhjustatud faatalse liiklusvariide tekitajateks on kaugsõiduautojuhid, eriti kui neil esineb ravimata OUAs.

Soome andmetel esineb unelämbustõbi 20%-l pikamaa-autojuhtidest, mistõttu peavad professionaalsed liiklusvahendi juhid Soomes pääsema kaebuste olemasolul uueuuringule ning ravile ühe kuu jooksul.

Et kirjeldada Eestis kujunenud olukorda ning selgitada probleemide tagamaid, korraldab Eesti Unemeditsiini Selts 18. septembril Tallinnas meediaseminari.

Osalemine vaid eelregistreerimisega: marika@lh-concept.ee, tel 507 7097.

Mae Pindmaa,
MD Eesti Unemeditsiini Seltsi president

«Jää puhtaks!» hoiatab noori uimastite katsetamise eest

Tervise Arengu Instituudi (TAI) korraldatud narko-kampaania «Jää puhtaks!» eesmärk on vähendada 14-24-aastaste noorte huvi keelatud uimastitega katsetamise vastu.

Kampaania kannab endas ühte neist sõnumitest, mida kannab ka 11. septembril esilinastunud noortefilm «Mina olin siin»: uimastid on kiire ja lihtne viis oma elu ära rikkuda.

TAI nakkushaiguste ja narkomaania ennetamise osakonna juhataja Aljona Kurbatova sõnul on keelatud uimastid Eesti noorte hulgas levinud ja kergesti kättesaadavad.

Allesitatud andmed pärinevad ESPAD 2007 (Euroopa kooliõpilaste alkoholi ja narkootikumide tarvitamise küsitlusuuring) raportist. Esimest korda viidi uuring läbi 1995. aastal, pärast seda 1999. ja 2003. aastal.

Keelatud uimastite tarvitamine on Eesti 15-16-aastaste noorte seas järjest tõusnud: 1995. aastal oli keelatud uimasteid vähemalt korra proovinud noori 7%, 1999. aastal 15%, 2003. aastal 24% ja 2007. aastal 30%. 62% keelatud uimastite proovijatest on poisid ja 38% tüdrukud.

Läbi aastate on kõige populaarsemad keelatud uimastid marihuaana ja hashiš. Võrreldes omavahel 2003. ja 2007. aasta tulemusi, on amfetamiini populaarsus vähenenud, samas on kasvanud selliste uimastite tarvitamine, nagu herooin, crack, maagilised seened, kokaiin, ecstasy ja LSD. Samas amfetamiini ja ecstasyga katsetajad noorenevad, marihuaana ja hashiši puhul on vastupidi.

Liiga kergesti kättesaadavad

34% noortest leiab, et kanepitooteid saab kergesti kätte, ecstasyt peab kergesti või väga kergesti kät-

tesaadavaks 26%. Võrreldes 2003. aastaga on mõlemad näitajad hüppeliselt tõusnud.

60% noortest väidab, et nende sõbrad on tarvitanud või tarvitavad regulaarselt marihuaanat, 34% ütleb sedasama ecstasy kohta. Enam tunnistavad keelatud uimastite tarvitamist oma sõprade seas tüdrukud. 81% noortest saab oma esimese keelatud uimasti sõprade kaudu, kasvanud on nende noorte arv, kes ostavad oma esimese narkootikumi just sõbra käest.

Keelatud uimasteid tarvitavad enam rahuldava õppe- ja teadusliku kooli puuduvad noored, samas on võrreldes varasemate aastatega märgatavalt tõusnud hästi õppivate noorte osakaal.

2007. aasta andmete põhjal katsetavad eestikeelsed 15-16-aastased noored keelatud uimastitega rohkem kui vene noored. Näiteks

Kampaania

venekeelsete koolide tüdrukud joovad end purju ja katsetavad keelatud uimastitega oluliselt vähem kui eestikeelsete koolide tüdrukud.

Kampaania «Jää puhtaks!» teleklippi esitatakse Kanal2, TV3 ja MTV Eesti telekanalites ning temaatilised plakatid on üleval Tallinnas, Tartus ja Ida-Virumaa linnades ning kinodes üle Eesti.

Kampaania viiakse läbi ka rate.ee portaalis, samuti on kampaania materjalid üleval aadressil www.narko.ee

Kampaania planeeritav ajavahemik on 15. september kuni 5. oktoober. TAI narkokampaaniaid rahastab narkomaania ennetuse riiklik strateegia.

Aet Truu,
TAI avalike suhete nõunik

Kas kampaaniatest on kasu?

Noortekeskustes seisavad laual voldikud, mis hoiatavad meelemürkide kahjulikkuse eest. Telepilt näitab narkovastaste kampaaniaklippe. Tänavalt ei puudu vastavasisulised plakatid.

Ometi näitab narkotarbijate uuringustatistika noorte seas tõusujoont. Miks? Kas kampaaniate kasutegur jääb kesiseks? Või oleks näitajad ilma kampaaniateta veel suuremad? Miks sõnum noorteni ei jõua?

Vastab kampaania projektijuht **Ann Virkus:**

«Eesti inimestel on kulu- nud umbes 15 aastat, et jõuda keelatud uimastite tarvitamisega tänase tasemeni. Oleks väga naiivne loota, et mõne kampaaniaga saavutatakse aasta-paariga risti vastupidine tulemus. Inimeste arvamust mõjutavad li- saks igasugu kampaania- tele veel väga paljud tegurid: meelelahutustöös- tus, üldised hoiakud ja teadlikkus, ühiskonnas valitsevad suhtumised, trendid jne. Oma osa on kindlasti meie ühiskonnas valitseval ülibiberaalsel suhtumisel alkoholi.

Iga Tervise Arengu Insti- tuudi keelatud uimastite vastane kampaania on te- kitanud elavat poleemikat. Oleme alati saanud noor- telt hulgaliselt tagasisi- det ning seepärast ei saa me kindlasti väita, et sõ- num noorteni ei jõua. Ühe kampaaniaga ei ole või- malik muuta inimeste käi- tumist ega parandada maailma, see on palju pi- kemaajalisem protsess.

Uimastite tarvitamist mõjutavad paljud tegurid, oma osa on ka teadma- tusel.

Kaasa «aitab» ka laste- vanemate teadmatuse. Oleme püüdnud seda tü- hikut täita ning jagada narko.ee portaalis ausat ja objektiivset teavet uimas- tite mõju ning nende tar- vitamise tagajärgede kohta.»

Ideekonkurss õppuritele

Tervise Arengu Instituudi (TAI) poolt korraldatav konkurss «Tervist edenda- va idee projekt» ehk TEIP ärgitab koolinoori tervis- likumatele eluviisidele mõtlema.

Konkursile oodatakse gümnaasiuminoori kahes vanuserühmas: 12-15- aastased ja 16-18-aastased.

2009. aastal viiakse TAI abiga mõlemas vanusegru- pis ellu kolm parimat pro- jekti.

Noortel tuleb konkursile esitada kirjalik ideepro- jekt, kuidas muuta oma eakaaslaste ja nooremate klasside õpilaste käitumist tervislikumaks.

Ideeprojekti maksumus võib olla kuni 10 000 kroo- ni, teemasid võib pakkuda igast tervisevaldkonnast - oluline on, et projekt sisal- daks sõnumit, mis ärgitaks noori tervislikumalt elama.

Parimate projektide auto- rid saavad lisaks projekti rahastamisele ka auhinna.

Konkurss algas 15. sep- tembril, projektide esitami- se tähtaeg on 31. oktoober.

Konkursi lähema info leiab aadressilt www.terviseinfo.ee

TAI korraldab konkurssi juba viiendat aastat.

Aet Truu,
TAI avalike suhete nõunik

Gordoni Perekool alustab järjekordset koolitustesarja

Taas kord on algamas koo- litustsükkel Gordoni Pere- kool. Kursus on mõeldud lastevanematele ja lastega töötavatele spetsialistidele, kes läbi enese suhtlemis- kuse arendamise on valmis aitama lapsi nende kasva- misel iseseisvateks, vastu- tustundlikeks ja teistega arvestavateks inimesteks.

Kursuse eesmärk on ai- data vanematel omandada suhtlemisioskused ja mõtte- viis, mis võimaldaksid neil parandada suhteid oma las- te ja teiste oluliste inimes- tega elus.

Tegelikkuses ei ole prob-

leemset last või vanemat, vaid on probleemolukord, millele on võimalik (ja va- jalik) leida lahendus.

Kursusel osalemine õpe- tab vanematele enesekeh- testamisoskusi, aitab la- hendada vajadus- ja väärtus- konfliktide ning võimal- dab muuta paremaks vane- mate ja laste vahelisi suh- teid.

Perekool toimub kahek- sal korral, üks kord nädal- las – kolmapäeviti ning kolm tundi korraga. Kooli- tajaks Vaike Kumari.

Esimene koolituspäev on kolmapäeval, 1. oktoobril

kell 17.15 Põlva Perekes- kuses aadressil Jaama 69.

Koolitus toimub aktiiv- õppe vormis: praktilise harjutamise, kogemuste analüüsi, lühiloengute ja rühmatööde abil.

Koolituse kogumaksu- mus kaheksa mooduli eest on 300 krooni. Hind sisal- dab mahukaid osalejaraa- matuid ning kohvipausi.

Info ja registreerimine Põlva Linnavalitsuses, tel 799 4723.

Pilleriin Aalde,
Põlva Linnavalitsuse lastekaitsespetsialist

Lukas kohtub inimestega

Haridus- ja teadusminister Tõnis Lukas alustab regu- laarseid kohtumisi kõigi huvilistega, kes soovivad rääkida ministeeriumi hal- dusalasse kuuluvatest valdkondadest ning kellel on neil teemadel konkreet- seid küsimusi.

Esimest korda kohtub minister inimestega 19. sep- tembril Tartus Munga 18. Eelnevalt kirja panna kas e-kirjaga toomas.kalmus@hm.ee või tel 5661 9303.

Järgmiste kohtumiste in- fo leiab ministeeriumi ko- duleheküljelt.

BNS/Koit

Registreerunud on 68 Põlvamaa jalgratturit

21. septembril toimuvale SEB 11. Tartu Rattamaratonile oli 15. septembri seisuga registreerunud 4416 ratturit 11 riigist.

Neist 2844 lähevad 89 km pikkusele põhidistantsile ja 1572 40 km pikkusele rajale. Põlvamaalt oli põhidistantsile registreerunud 42 ratturit ja kolm neist olid naised. Põlvamaa esirattur Priit Tuisk stardib number 9 all. Esimese kolmesaja sees lähevad meilt veel rajale Arne Tilk, Rajko Rattur, Raul Kudre ja Kermo Tsäro. Meie õrnema soo esindajatest stardivad põhidistantsile Ingrid Kala, Margit Ani ja Ülle Ani.

40 km pikkusele sõidule on pühapäevase seisuga Põlvamaalt registreerunud 26 ratturit ja 9 neist on naised.

Aare Plakk

Karatekad võitsid tosin karikat

Selgusid karate Eesti karikaliiga 2007/2008. hooaja üldvõitjad. Võisteldi katas ja kumites kokku viiel etapil. Eesti karatekatele pakkusid konkurentsi võistlejad Soomest, Lätist, Leedust, Valgevenest, Venemaalt, Ukrainast ja Rootsist.

Karateklubi Keiko ridades käis võistlustules 14 karatekat. Kogu toodi 12 karikat. Neist viis kuldset, neli hõbedast ja kolm pronksist. See andis meie klubile Eesti klubide arvestuses tubli teise koha.

Keiko parimad olid kolm esikohakarikat võitnud Mikitamäe valla neuu Maarre Möttus ja Kõlleste valla noormees Imre Vätson, kelle saagiks oli kaks kuldset karikat.

Keikolaste tulemused:

Täiskasvanute kata naised (10 punktisaajat): 1. Maarre Möttus; 5. Liisbett Võso. Kadetid kata 16-17-a neiud (8): 1. Maarre Möttus; 3. Sigrid Avald. Noormehed (15): 2. Juho Mattus; 4. Imre Vätson; 6. Kevin Amon. Kumite 13-15-a noormehed -50 kg (21): 1. Imre Vätson. Neiud -46 kg (7): 2. Sigrid Avald; 4. Monika Avald. -53 kg (14): 5. Monika Avald. +53 kg (11): 4. Maarja Liivago. Kata 13-15-a neiud (12): 1. Maarre Möttus; 2. Sigrid Avald; 3. Maarja Liivago; 5. Monika Avald. Noormehed (18): 1. Imre Vätson; 3. Renno Pilberg; 4. Kevin Amon; 5. Mehis Musting. Noored 10-12-a kata noormehed (25): 2. Lennar Lehestik; 4. Eron Jõesalu. Kumite noormehed -50 kg (22): 10. Jaan Koort. +50 kg (14): 4. Lennar Lehestik; 6. Lauri Looaar; 9. Jaan Koort.

Marge Koort

Põlva Serviti meeskond hooajal 2008-2009

Kuna Serviti alustas uut hooaega ilma kolme endise põhimängijata, noorenduskuuri läbinuna ning koos liitunud vana kogenud mängija Riho-Bruno Bramanisega, siis Koit küsiski peatreener Kalmer Mustingu käest: «Kuidas astub meeskond vastu uuele hooajale?»

«Kõigepealt tahaks kohe tänada juba esimesel kodumängul võistkonnale kaasa elama tulnud rohkearvulist kodupublikut.

Kuna võistkonnast on lahkunud Mait Patrail, Marius Lepp ja Igor Rapovet, siis vajame uue olukorraga kohanemiseks aega. Võist-

Üks küsimus

kond on tugevasti noorenenud. Üks mängija on isegi 15-aastane ja kaks 16-aastast. Hea on vana kogenud vasakukäelise mängija Riho-Bruno Bramanise liitumine. Tänavu aastaks väga kõrgeid plaane ei püstita ja rohkem panustame tulevikule oma noorte kaadramängul. Hetkel jätkame veel ühe tugeva väravavahi otsinguid.

Hetkel treenime nädalas kahel-kolmel hommikul ja viiel korral on öhtune treening. Kõige selle juures aga tuleb kindlasti arvestada

Põlva Serviti koosseis

Mängijad: Eston Varusk (nr 12), Olari Paumets (4), Priit Jõks (9), Margo Piksööt (2), Denis Löökene (16), Priit Poks (18), Veiko Tigason (8), Mario Karuse (21), Siivo Sokk (17), Kristjan Muuga (5), Henri Sillaste (13), Raido Peedomaa (10), Maksim Butenko (7), Rasmus Kõo (14), Tauri Volt (15), Harri Oberg (3), Andre Kõiv (11) ja Riho-Bruno Bramanis (19).

Treenerid: Kalmer Musting ja Rein Suvi.

Esindajad: Andres Neeme ja Kaupo Kolsar.

Meedik: Margus Parts.

mängude graafikut, mis on väga tihe. Kõige juures tuleb valmis olla siiski ka viigastusteks, sest juba on need platsis. Kannatada sai juba Raido Peedomaa jalga ja tänases mängus sai kannatada Priit Poks.

Vaatame aga tulevikku optimistlikult ja eks saame

selgema pildi võistkonna hetkeolukorrast nädalavahetusel toimuvatel Balti liiga mängudel oma vanade koduste rivaalidega HC Kehra ja Chocolate Boysiga ning Soome meistri Riihimäen Cocksiga.»

Aare Plakk

Serviti jätkab EHF Cup sarjas

Aare Plakk

aareplakk@polvakoit.ee

Esimese Euroopa käsipalli Meistrite Liiga mängu Kreekas Kreeka meistri meeskonnale A.S.E Doukas 12 värvaga kaotanud Põlva Serviti võitis laupäeval Mesikäpa Hallis toimunud teise mängu seitsme värvaga, aga sellest ei piisanud edasipääsuks ja nüüd jätkatakse EHF Cup sarja teises ringis.

Serviti peatreeneri Kalmer Mustingu sõnul oli Põlva mäng võrreldes Kreekas toimunuga hoopis teisest mastist.

«Kui Kreekas suutsime hästi mängida ainult esimesel poolajal ja teisel tuli lagunemine, siis Põlvas suutsime mänguskeemi järgida lõpuni,» tunnistas Musting usutluses Koidule ja lisas, et samuti oli paigas kaitse ja hästi tegi tõrjetööd värvavas Eston Varusk ning see tagaski edu.

Põlvas toimunud mängu esimene poolaeg oli tasavägine. Tihti olid tablool viigiseisud ja vaheldusid napid juhtimised. Alles poolaja lõpuosas kaldus initsiatiiv Serviti poolele ja vaheajale mindi rohkearvulise kodupubliku rõõmuks kolmevärvalise ülekaaluga 12:9.

Teisel poolajal olid mänguohjad Serviti käes, aga eduseisu siiski kaheksast värvast suuremaks kasvatada ei suudetud. Mängu lõppedes oli tablool võit-

Aare Plaki foto

Viskel on Servitiga liitunud Eesti käsipalli raudvara Riho-Bruno Bramanis.

duseis 26:19.

Mario Karuse viskas 9, Olari Paumets 5, Riho-Bruno Bramanis 4, Kristjan Muuga, Maksim Butenko, Henri Sillaste ja Tauri Volt 2 värvat.

A.S.E Doukas oli kahe

mängu kokkuvõttes viie värvaga parem 54:49 ja jätkab Meistrite Liiga järgmises ringis.

Põlva Serviti jätkab EHF Cup sarja II ringis, kus vastaseks on R1 HV KRAS/Volendam Hollandist, kes

võitis Amsterdamis toimunud I ringi mõlemas mängus SHK DIU-Shumen meeskonna Bulgaariast.

Esimene mäng toimub 11. või 12. oktoobril Hollandis ja teine 18. või 19. oktoobril Põlvas.

Matkasari viib Värska maile

Põlva Matkaklubi korraldatava harrastusspordisarija «Liigu terviseks» kuuluva matkasarija «Avasta Põlvamaa» käesoleva aasta viimane, 6. matkapäev viib huvilised Värskasse.

Seekord tutvutakse Setomaa kauni sügise loodusega. Matkatakse ümber Õrsava järve ja samas on lisaks võimalus nautida süstasõitu. Alustatakse

kell 12 Hirvemäe Puhkeskuse juurest.

Lõpetuseks tõmmatakse joon alla tänavuaastasele matkasarijale ja premeeritakse tublimaid osalejaid.

Buss Põlva bussijaama juurest väljub kell 11.15. Bussile eelregistreeruda matkasarija juhi Aare Plaki juures tel 509 7160.

Põlva Matkaklubi

Algavad Balti liiga mängud

Balti liigas meeste käsipallis osaleb hooajal 2008-2009 11 meeskonda viiest riigist ja mängudega alustatakse tuleval nädalavahetusel.

Osalevad: Riihimäen Cocks Soomest, Granitas-Karys Kaunas Leedust, ASK AB. LV Riga, LSPA ja Tenax Dobelet Lätist, AKA Minsk, Dinamo Minsk ja HC Meškovo Brest Valgevenest ning Chocolate Boys, HC Kehra ja Põlva Serviti Eestist.

Omavahel mängitakse läbi kahel korral, kodus ja võõrsil. Kuus paremat jätkavad Riias toimuvale finaalsal.

Tuleval nädalavahetusel toimuvad esimesed mängud. Põlva Serviti peab kolm mängu koduväljakul Mesikäpa Hallis.

19. septembril kell 19 kohtutakse HC Kehraga, 20. septembril kell 19 mängitakse Riihimäen Cocksiga ja 21. septembril kell 16 algab mäng Chocolate Boysi meeskonnaga. Järgmised käesoleval aastal toimuvad seitse mängu tuleb Servitil mängida võõral väljakul.

Aare Plakk

Sporditeated

• 17. septembril algusega kell 17.30 Mammaste rattasõit. Registreerimine 16. septembrini meiliaadressil polvasport@hotmail.ee Info <http://www.polvamaa.ee/public/files/ratas08.doc>

• Põlva maakonna lahitud orienteerumisjooksu meistrivõistlused Pii-gastes 20. septembril tavarada algusega kell 12, 21. septembril teatejooks algusega kell 11.

Info <http://kobras.polvamaa.ee/>

• Põlva maakonna koolide jalgpalli meistrivõistlused Lootospark staadionil 24. septembril 6.-9. kl T&P 25. septembril 10.-12. kl T&P.

Info <http://www.polvamaa.ee/public/files/knjalgpall08.doc>

• UMBER VÄRSKA järve jooks/kõnd 25. septembril. Info <http://www.polvamaa.ee/public/files/V2rska08KJ.doc>

• Harrastusspordisarija «Liigu terviseks!» 16. septembril - O-sarja 19. etapp Krootusel, start avatud kell 16-19.

17. septembril - KÖNNI-SARJA 11.etapp Rápina kõnd, algus kell 18.

21. septembril - MATKA-SARJA viimane, 6. etapp Värskas Hirvemäel, algus kell 12.

• 20. septembril RULL-UISUSARJA 4. etappi Võrumõisa - Parksepa - Võrumõisa - ei toimu.

Võimalikud alternatiivvariandid selguvad järgmisel teisipäeval. Jälgida reklaami!

Info osasarjade kohta ja juhendid aadressil: <http://www.polvamaa.ee/index.php?page=2129&>

Põlva Maakonna Spordiliit

Juhtkiri

Leidke tahe ja aeg

Kui aastaid tagasi ilmus Iko Maranilt raamat «Kuidas kasvatada lastevanemaid», kergitas mõnigi vanem raamatut üleoleva muigega ja võttis üllitist kui isiklikku solvangut. Raamat osutus siiski ülipopulaarseks lugemisvaraks, mis näitas, et muigajatele vastukaaluks on ka teine leer – need, kes tunnistasid, et last kasvatades kipub neil sageli mõistus otsa saama.

Kumb oli enne, kas kasvatamatu laps või harimatu lapsevanem? Kes kelle peale esimesena häält tõstab? Kas konfliktituatsioonis ei oota vanemad alateadlikult lapselt olukorrale lahendust? Kui sageli lahendab vanem probleemsituatsiooni jõupositsioonilt? Kas oled mõnikord jonniva lapse peale tulivihaseks saanud? Kas oled tundnud, et kõik kodutööd on sinu õlul ja need ei huvita mitte

„ „
Praegune lapsi kasvatav neljakümneaastaste põlvkond on ise kasvanud oludes, kus side vanematega jäi napiks.

Kes vanematest on nende küsimustega sageli oma pead vaevanud ja vastuseid otsinud, need võivad end õnnitleda, see on suur samm peresuhete parandamise suunas. Nüüd on vaja leida inimesed, kes teeotsa kätte näitaksid. Vaja on ka veidike raha ja aega.

Põlvas algab taas Gordoni Perekooli koolitustesari. Kaheksa väärt õppepäeva kolmesaja krooni eest. Koolitus on projektipõhine, see tähendab, et keegi on teinud tööd ja näinud vaeva, et teha omaosalus osavõtjale võimalikult taskukohaseks.

Kes toob vabanduseks aja, küsigu endalt, mida ta sel ajal täpselt teeb. Ehk annab selle ühe õhtu nädalas kaheksa nädala jooksul ümber korraldada.

Praegune lapsi kasvatav 40-aastaste põlvkond on ise kasvanud oludes, kus side vanematega jäi napiks. Kel vedas, nende eest kandsid hoolt vanavanemad, kel ei vedanud, neid kasvas viiel päeval nädalas ööpäevaringne lasteaed. Täna sel päeval kasvatavad lapsi 40-sed, aga millise tarkuse varal?

Riik algab peredest

On selge, et majandusliku languse ajal tuleb teha raskeid valikuid: kust kokku hoida, mida rahastada endises mahus, millest loobuda ja kust näpistada. Kuid selge on seegi, et mahatõmbamised, nagu ka ühe või teise valdkonna rahastamine endises mahus, peavad olema kaalutletud otsuse tulemus – ehk asju tuleb vaadata suuremat taustsüsteemi arvestades.

Küsitavused perepoliitikas

Valitsusk koalitsiooni viimased perepoliitikat puudutavad otsused tekitavad küsitavusi. Kui rahandusminister tõstatab küsimuse peretoetuste paketi edaspidi üle vaadata (Postimees 10.09.08), siis kerkib veelgi enam küsimusi, millele paraku küll tuleb vastata kõigil parlamendierakondadel.

Küsigem: kas oleme viimastel aastatel uute toetuste kehtestamisel ja vanade tõstmisel lähtunud süsteemi väljaarendamisest või on toetused kujunenud pigem parteiprogrammide, kui ühiskonna tasakaalustatud arengu põhimõtetest?

Vastus ei ole kindlasti mustvalge, sest küllap on kõik erakonnad pidanud ühel või teisel moel silmas eesti rahva edasikestmist ning väärtustanud lapsi ja peret. Kuid küllap kaota-

Siiri Oviir, Euroopa Parlamendi saadik (Keskerakond)

takse valimisvõitluses teinekord ka pea ning toetuste ja hüvede väljapakkumisel jäävad tegemata majanduslikud arvestused ning arvesse võtmata lihtne töö – igale tõusule järgneb vältimatult langus.

Ebasüsteemsus avaldub ka viimase aja otsustes. 2009. aasta riigieelarve arutelude käigus on teatatud koolitoetuste ja tasuta koolilõunate ärajätmisest, kuid näiteks emapalga tõstmisest ei ole loobutud. Põhjendus: tegemist on valimislabadusega. Justkui oleks laste ilmale toomine ja nende kasvatamine kaks erinevat asja. Naisteliidu juhina kinnitan, et kohtumistel räägivad emad murega just laste kasvatamise ja arendamisega (huviringidest osavõtt jms) seotud mured, põhiline on paljudel just rahamure. Sageli jäetakse teine kolmas laps sünnitamata just ebakindluse tõttu tuleviku ees.

Parteid teenivad ühiskonda ja kui ühiskonnal on raske, tuleb lubadused mõ-

testatult üle vaadata. Nii nagu teeb seda perekond, kes mõtleb, kuidas kokku hoida – millest saab ja millest ei saa loobuda. Lohutuseks poliitikutele: emal, kes peab rahapuudusel ära jätma lapse spordikooli või muusikatunnid, pole sugugi kergem.

Valikuline solidaarsus

Kui lastetoetuste puhul lähutakse õigest põhimõttest, et iga laps on riigile ühtviisi kallis, ning on loobutud lastetoetuste diferentseerimisest vanemate sissetulekute järgi, siis emapalga puhul on diferents ometi suur – seega kõik lapsed ikka ei ole ühtviisi võrdsed ühiskonnale, ehk teisisõnu: ühel juhul rakendame solidaarsuse põhimõtet, teisel puhul aga loobume sellest, kuigi väljamakseid tehakse meie ühisest rahast, st riigieelarvest. Seega süsteem kui selline puudub. Sedasama kinnitab tegelikult ka koolitoetus-test loobumine. On selge, et suurema sissetulekuga pere saab ka selleta hakka, kasinamalt elav pere aga saab vabanenud raha eest koolilapsele vajalikke tarbeid muretseda. Sama kehtib ka koolilõuna puhul. Ei tohi unustada, et iga kolmas laps elab meil vaesuspiiril või allpool seda, üksikvanemaga peredes isegi iga teine.

Tundub, et meie solidaar-

sus kehtib vaid heade aegade puhul. Riigi sotsiaalpoliitika peab olema niisama järjekindel kui julgeolekpoliitika, sest meie julgeoleku suurimaks tagatiseks on oma riigist lugupidavad ja lojaalsed elanikud. Kardand, et paljude perede jaoks lojalsus hakkab murenema, kui nad ühtäkki leiavad, et nende riik neist ei hooli ning on nende pered kitsastel aegadel ükski jätnud.

Vaja on kokkulepet

Peretoetuste süsteemi ülevaatamine tähendab mingis mõttes nullist alustamist. See aga tähendab esiteks olukorra ausat selgitamist ning uue süsteemi kujundamist. Alustada tuleb uute selgete põhimõtete väljatöötamisest, mis eeldab parteidevahelisi kokkuleppeid, jälle uute reformidega alustamist.

Kas on ikka mõistlik praegu kümne küünega kinni hoida tasakaalus eelarvest ja panna löögi alla oma pered?

Teatavasti järgneb ka langusele mingil ajal tõus, aga hävitatut taastada on raskem, sageli ka võimatu. Aasta-kahene väike miinuseelarve ei hävita veel riiki, küll aga toetab oma rahvast. Praegune «tõmbame maha - ei tõmba maha» - poliitika tekitab tunde, et valitsus on kaotanud silme eest sihi ega näe eelarvenumbrite taga inimest.

Reformide läbiviimine eeldab ennekoike mõtlemist ja uuringuid*

Regionaalprobleemide lahendamine eeldab eri piirkondade arengusuundade väljatöötamist, strateegia kujundamist ning seejärel elluviimist kõigi Eesti piirkondade ja riigi kui terviku huvides, mitte pimesi kobades.

Riigi kohus on tagada kõikides regioonides soodsad arengueeldused. On selge, et valdade ühinemisel hakkavad ilmema uued seosed ja probleemid, mida aga tuleb püüda eelnevate uuringute kaudu ette näha. Eesti regionaalpoliitikas on aegade jooksul tehtud nii head kui halba.

Elanike arvamus peab olema tähtsaimaks aluseks otsuste tegemisel. Uurida tuleks seni ühendatud valdades toimunud protsesse, selgitada, missugused on head ja missugused halvad tendentsid, millest tuleks hoiduda. Kõigile on teada, et suuremad linnad võtavad väiksematest regioonidest vähemalt osaliselt tööjõu paremiku, mis on aga üks põhilisematest komponentidest piirkonna edukaks arenguks – nii majandus- kui sotsiaalsfääris.

Allan Metsa, majandusteadlane

Pole saladus, et sarnased protsessid toimuvad tihti ka valdadesiseselt.

Jääb tunne, et mõnikord ei püütagi probleemidele lahendusi leida või leeven-dust otsida. Minu arvates puudub osal poliitikutest ja ametnikest mõningate reformide kavandamiseks ja läbiviimiseks vajalik oskus ja vastutus. Otsustatakse ning alles siis hakatakse mõtlema, mis välja tuli.

Tuleb aga arvestada, et iga regioon ja haldusüksus oleks terviklik sõna otseses mõttes. Samal ajal on tähtis nende omavaheline seos maakonna teiste valdade-ga. Ei tohi eirata regiooni ajaloolisi traditsioone, asukohta iseärasusi, majanduslikku ja sotsiaalset eripära, rahvastiku paiknevust, ti-

Sõna sekka

hedust jne.

Plaanipäratult on Eestis paljude ajalooliste tegurite tõttu kujunenud osa seniseid valdu. Nüüd peaks tekinud olukorda hakkama tõesti korrastama, kuid seekord läbimõeldumalt. See tähendab, kas liita valdu, kui suureks need kujundada jne.

Eriti tuleks mõelda, kas on õige moodustada väga suuri valdu. Kui puuduvad teaduslikud põhjendused, miks üks või teine vald, linn või küla ühte või teise ühinenud valda paigutati, on asi halb. Muutuste elluviimine peaks loogiliselt algama eelnevate teaduslike uuringutega.

Selgeks tuleb teha ka, kes vastutab tehtava eest. Selge peab olema, missuguses järjekorras antud töid teostatakse, millist informatsiooni on vaja, millised seosed saavad olema maakondade, linnade ja valdade-ga. Võib-olla on vaja muuta osaliselt isegi maakondade piire.

Mehhaaniline valdade arvamine ühte või teise ühendvalda võib elanike jaoks anda negatiivseid tulemusi. Segadused eelnevates valdkondades võivad tähendada ebaökonomisust, -efektiivsust mitte ainult rahaliselt, vaid ka teenindusest lähtudes. Strateegia puudumine võib tähendada vajadust osaliselt, aga võib-olla ka täielikult vana struktuuri juurde tagasipöördumist.

Arvan, et seniselt toimunud mõningad reformid on toonud ja toovad edaspidigi korvamatu kahju. Valdade mehhaaniline liitmine tekitab juurde ääremaid, sest elanikud lahkuvad maalt. Süsteemitu omavalitsuste ühendamine annab tulevikus valusaid tagasilööke, sest kui inimesed tunnetavad, et neist pole lugu peetud, on nad rahulolematud. Uutesse valdadesse jäävad uued valged laigud. Vaja on leida positiivseid lahendusi.

Reformi tulemusel paraneb teenuste kvaliteet kõigil elanikel.

*Avaldatud lühendatult

Toimetaja **Eve Salundi**, eve@polvakoit.ee, tel 799 9457, 5333 9368

Üldtelefon 799 9450 Faks 799 5681

Peatoimetaja Kauno Kõima 799 9458, 529 6749 kauno@polvakoit.ee

Vanemtoimetaja Aare Lepaste 799 9452, 520 1965 aare@polvakoit.ee

Kujundustoimetaja Anneli Laine 799 9456, 525 1763 anneli@polvakoit.ee

Uudised Mati Määrts 799 9454, 505 0335

Arvamus Eve Salundi 799 9457, 5333 9368

Majandus Raivo Sihver 799 9459, 526 7519

Elu, kirjad Margit Ökva 799 9453, 5333 7517

Kultuur, haridus Tiia Allas 799 9461, 510 5532

Sport, foto Aare Plakk 799 9455, 509 7160

Kujundus-küljendus Kaie Kull 799 9456

Keeletoimetus Taive Tullus 799 9456

Reklaamitoimetus Jana Kuningas 799 9462

Ulve Määrts 799 9462

Pearaamatupidaja Isis Sihver 799 9450, 5300 4289 reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee

Tea Sool 799 9460, 799 1652 tea@polvakoit.ee 5342 8349

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.

Autori aadressi, isikukoodi ja pangakonto numbri kaastöid ei honoreerita. Ajalehes Koit ja selle lisades avaldatud artiklid on autoriõigustega kaitsitud teosed ning nende edastamine ja reprodutseerimine mis tahes kujul AS-i Põlva Koit nõusolekuta on keelatud.

Kaebuste korral pöörduda Pressinõukogusse, e-post: pn@eall.ee; tel 646 3363.

Meil ja mujal

Liikluseks suletud 26. septembrini Võru tn lõigul Salu tn ristmikust Kesk tn ristmikuni Põlvas (v.a operatiivmasinad ja kohalikud elanikud). Ümbersõit mööda Põlva ringteed.

Pensionäride tasuta juuriidiline nõustamine neljapäeviti Põlva Päevakeskuses. Info/reg tel 799 4864.

Tervisekontoll. Haigekassas kindlustatud Põlva maakonna 30-60-aastased elanikud saavad tasuta määrata kolestorooli ja veresuhkru taset ning teha südamefilmi. Pöörduda söömata Põlva haigla tervisetuppa T ja K kell 9-11.30.

Näitus 15. oktoobrini Põlva Keskraamatukogu lugemissaalis: ökofestivali «Rohelisem elu 2008» raames toimunud fotovõistluse «Pokumaal uidates» parimatest töödest.

Setomaa meene konkurss kestab kuni 20. oktoobrini. Info ja tingimused vt www.setomaa.ee, www.kogo.ee Kontakt 5620 0076, kogo@setomaa.ee

Võimlemisrühm tütarlaste Päikesekiired (6-11a) alustab 16. septembril kell 16.30 Põlva Spordikeskuses. Info/reg 5563 4477, 799 4809.

Räpina sügiskönd 17. septembril kell 18. Kogunemine Räpina Ühisgümnaasiumi staadionil. Teave tel 507 7325.

Kontsert 17. septembril kell 19 Põlva kultuurikeskuses. Esinevad Riho Sibul ja sõbrad.

Eelkooliklass Mamaste Lasteaed-Algkoolis alustab 18. septembril kell 11. Õpetaja Urve Järg.

Loeng 18. septembril kell 13 Põlva Päevakeskuses: Igor Mang «Inimese 4 sündi läbi astroloogilise sümboolika». Põlvamaa Inva- ja Vaegkuuljate Ühing ootab oma liikmeid ja kõiki huvilisi.

IX rabamatk 19. septembril. Lõke Päikeseloojangu maja juures. Väljasõit kell 17.30 Räpina vallamaja eest. Eelreg tel 799 9244 tööpäeviti kell 8-15. Teave tel 516 7760.

Kuukiire puhkeõhtu 21. septembril kell 18. Külas Memmede tantsurühm ning Heino Tartes ja Sõbrad.

Kodu-uurijate õppepäev 24. septembril kell 11 J. Hurda nim Põlva Rahvahariduse Seltsi ruumes.

Isis Sihver
isis@polvakoit.ee

Reklaamide ja kuulutuste vastuvõtt toimetuses (Lao 5, Põlva) **E-R kell 8-15.** Reklaamitoimetaja Isis Sihver.
Tel 799 9450, 5300 4289, faks 799 5681, e-post: reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee
Kodulehekülg: http://www.polvakoit.ee/reklaam.html, http://www.polvakoit.ee/koit_files/reklaam.pdf
Koit ilmub kolm korda nädalas: T, N, L. Igall laupäeval ilmub Koit ja Nädal, iga kuu viimasel neljapäeval Koit ja Tarbijaleht.

Esita vabatahtlik tunnustamiseks

Veel nädal aega saab esitada ettepanekuid, keda tänada Eesti riigi poolt detsembris toimuval Eesti vabatahtlike tunnustamisüritusel.

Esmakordselt kannab vabatahtlike piduliku tunnustamise üle Eesti Televisioon.

Ettepanekuid vabatahtlike kohta oodatakse 22. septembrini.

Sel aastal soovitakse tunnustada ennekõike algatajaid ehk neid inimesi, kes on algatanud ja ellu viinud väärt ettevõtmisi ning innustanud tegudele ka teisi.

Eesti vabatahtlike tunnustamiseks saavad oma ettepanekuid esitada nii eraisikud, ühendused, riigi ja kohalike omavalitsuste asutused kui ka ettevõtted.

Lisainfo ning vormi kandidaadi esitamiseks leiab veebilehelt www.vabatahtlikud.ee

7. detsembril toimuval Eesti vabatahtlike tunnustamisüritusel avaldatakse austust 15 aasta vabatahtlikule.

Anna Gramberg,
tunnustamisürituse koordinaator
Vabatahtliku Tegevuse Arenduskeskus

Hansapanga uueks nimeks saab Swedbank

15. septembril algas nimevahetuse protsess, mille jooksul Hansapanga uueks nimeks saab Swedbank. Täielik üleminek ühtsele uuele nimele ja brändile on kogu Baltikumis plaanis lõpule viia sügiseks 2009.

«Nimevahetus ei too kaasa sisulisi muutusi ei klientide ega meie töötajate jaoks. Oleme alati tahtnud teha parimat panka Baltikumis ning kõik otsused - ka meie liitumine Swedbanki grupiga - on seda eesmärki teeninud. Nimemuutusest olenemata on meie eesmärgiks olla ikka turuliider ja parim töandja,» rääkis Swedbanki grupi Balti panganduse juht Erki Raasuke. «Jätkame sama äri filosoofia ja väärtuste alusel, mis on Swedbanki grupi tegevuse aluseks juba mitu aastat.»

Swedbanki grupi juhi

Jan Lidéni sõnul on Baltikum Swedbanki jaoks majanduse jahtumise olenev oluline piirkond. «Soovime Balti riikides edukalt tegutseda ka kaugeimas tulevikus,» rääkis ta.

«Swedbanki grupil on pikaajaline pangandusäri kogemus erinevates majandustsükli faasides, seega ei hirmuta meid ka praegune majanduse jahtumine Baltikumis - oskame sellises olukorras hästi toime tulla, pakkudes oma klientidele endiselt parimat teenindust ja laia tootevalikut. Swedbanki brändi keskmes on hea teenindus - meie peamine eesmärk on pakkuda alati parimat teenindust turgudel, kus tegutseme.»

Klientide jaoks ei too muutus kaasa mingeid täiendavaid kohustusi - kõik pangaga sõlmitud lepingud ning neist tulene-

vad õigused ja kohustused kehtivad endisel viisil.

Nimevahetuse protsess viiakse lõpule aasta jooksul. Esialgu vahetub panga bränd - see tähendab, et lähikuudel muutuvad panga nimi ja logo internetipankades, vahetatakse sildid pangakontoritel ning panga tooteid reklaamitakse edaspidi Swedbanki nime alt. Panga juuriidiline nimi muutub 2009. aasta kevadel.

«Nii suure organisatsiooni nime vahetamine on protsess, mille juures tuleb arvestada paljude detailidega. Peame ennekõike silmas klientide huve - pank peab ka nimevahetuse ajal tegutsema sujuvalt ja pakuma täisväärtuslikku teenust. Seepärast otsustasime nimevahetuse ette võtta samm-sammult ja viia kogu protsessi lõpule aasta jooksul,» kommenteeris

Raasuke algavat protsessi.

Swedbanki ajalugu ulatub aastasse 1820, mil Göteborgis loodi Rootsi esimene hoiupank. Praegu tegutseb pangagrupp mitmetes riikides, teiste seas Rootsi, Soome, Norra, Taani, Hiina, Venemaa, Ukraina ja Balti riigid. Swedbanki grupis töötab üle 22 000 inimese. Kokku on Swedbanki grupil oma koduturgudel Rootsis, Eestis, Lätis ja Leedus enam kui 9 miljonit era- ja pool miljonit äriklienti. Swedbanki grupp omandas Hansapanga aktsiad sajaprotsendiliselt 2005. aasta kevadel. Swedbanki bränd loodi FöreningsSparbankeni ja Hansapanga koostöös 2006. aastal.

Kristi Künnapas,
Swedbanki pressiesindaja Eestis

Eestikeelne Vikipeedia on saanud uue esilehe

Eestikeelse Vikipeedia kogukond on teada andnud, et valmis on tehtud uude välimusega esileht.

Suurimaks uuenduseks on nädala artikkel ja nädala pilt - rubriigid, mis juhi-

vad tähelepanu eesti Vikipeedia kogukonna poolt headeks tunnistatud artiklitele ja piltidele, mida soovitatakse ka uutel kirjutajatel ja pilditegijatel esikujuks võtta. Samuti on

esilehel muutuva sisuga rubriik «Kas teadsid, et ...», mis sisaldab valitud fakte artiklitest. Teine muudatus on teemaportaalide kasutuselevõtmine. Need peaksid aitama Vi-

kipeedia lugejatel oma huvivaldkondade piires paremini orienteeruda. Lingid portaalidele on esilehe paremas ülemises nurgas.

Allikas: http://www.delfi.ee/

Loomisel on Läänemere piirkonna turismi õppemäng

Põhjamaade Ministrite Nõukogu Eesti esinduse, Sihtasutuse Pärnumaa Turism ja Tartu Ülikooli Pärnu Kolledži eestvedamisel on loomisel Läänemere piirkonna turismi õppemäng. Õppemängu eesmärk on tutvustada Põhja- ja Baltimaid ehk Läänemere regiooni köitva ja rohkesti erinevaid võimalusi pakkuva turismpiirkonnana. See on üks katse anda hoogu Läänemere piir-

konna ühisele brandingule ning tõsta seeläbi teadlikust regiooni omapäradest ja eelistest.

Siinkohal lisavad indu ÜRO Maailma Turismorganisatsiooni prognoosid, mille järgi paigutub Läänemere piirkond aastani 2020 Euroopa kahe kõige kiirema kasvuga turismiregioonina vahele, neid ühtlasi ka sidudes. Need on Põhja-Euroopa ning Kesk- ja Ida-Euroopa.

Et saada portaalile väärt ja uuendusmeelne sisu, oleme välja kuulutanud rahvusvahelise konkursi ideekavandite leidmiseks. Selleks ootamegi igaühe panust, kes leiab aega ja tahmist formuleerida sel teemal oma mõtted ning saata need 20. oktoobriks e-postile: tartu@norden.ee

Lisaks tulevasele aupaisetele (välja valitud ideekavandi esitaja kaasatakse projekti edasisse aren-

damisse) on parimatele ka motiveerivad auhinnad.

Pikem sisukirjeldus, konkursitingimused ja kõik muu vajalik ideekavandi esitamiseks on üleval konkursi veebilehel http://guide.norden.ee/

Muid Põhjamaade - Eesti ühisettevõtmisi näeb aadressil www.norden.ee

Madis Tilga
Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis

Käib üldhariduskoolide õpilaste digiloomingu võistlus

Tallinna Haridusamet, MTV Eesti ja IT Kolledži kuulutasid välja üleriigilise digitaalse omaloomingu võistluse üldhariduskoolide õpilastele.

Teist aastat toimuva konkursi eesmärk on innustada õpilasi infotehnolo-

gilisi vahendeid ning legaalseid programme kasutades end loominguliselt väljendama. Parimad konkursitööd võivad jõuda meediakanalitesse üle maailma.

Võistlus toimub kolmes kategoorias - muusika,

muusika koos videoga ning CD-plaadi ja plaadiümbrise kujundamine. Võistlusele võib esitada nii instrumentaal- kui ka vokaalpalasid, mis ei ole varem avalikkuse ees kõlanud. CD-plaadi ja plaadiümbrise puhul kujundatakse nii ümbrise

sise- kui ka väliskülg ning plaat.

Võistlustööd tuleb esitada hiljemalt 7. novembriks, kõik võistlustööd laetakse võistluse kodulehele http://www.digi.haridus.ee

Tallinna Linnavalitsus

Ilmateade

Skandinaavia ja Soome kohal laiuv külm kõrgrõhuala hoiab lähipäevil oma positsiooni. Tema rahu häirijaks on siiski Venemaal pöörlev aktiivsema loomuga madalrõhk-kond, mis aeg-ajalt Eesti kohale üksikuid vihmasabinaid saadab. Sajuvõimalus suureneb aga Põlvamaal reedel, kui Lõuna-Euroopa kohalt kerkib uus madalrõhk-kond, tundub et koos soojema õhumassiga.

Täna

on Põlvamaal pilves selgimistega ja olulise sajuta ilm. Puhub kirde- ja idatuul 1-8 m/s. Sooja on 8...9 °C.

Homme ja ülehomme

on samuti pilves selgimistega ja olulise sajuta ilm. Puhub idakaare tuul 1-6 m/s. Sooja on öösel 3...5 °C, päeval 9...11 °C.

Reede

öö on pilves selgimistega ja olulise sajuta, päeval pilvkate tiheneb ja õhtu poole sajab veidi vihma. Puhub idakaare tuul 1-6 m/s. Sooja on öösel 5...7 °C, päeval 10...12 °C.

EMHI

Miksikese keskkonnas ilmub krimijutt lastele

Miksikese õppekeskkonnas ilmub lastele mõeldud kriminaaljutt «Ramps ja oranž jalgratas».

Jutu autor on tartusoomlane Mika Keränen, kes sai idee selleks Soomes ilmuvast ajalehest Helsingin Sanomat.

Keränen on valmis suhtlema foorumis kuni lugu on ära ilmunud ehk vastama lugejate küsimustele. Igall esmaspäeval ilmub uus peatükk.

Võrgukriminaaljutt on hea võimalus muuta vaheldusrikkamaks kirjanduse ja kunstõpetuse tunde.

Keränen ja Miksike kutuvad kõiki osalema Rampsi-teemalisel joonistusvõistlusel.

6. oktoobriks tuleb Miksikesele saata oma joonistus kas elektrooniliselt skaneerituna tiina@miksike.ee või postiga Kivi 25-2, 51009 Tartu.

Kasutada võib kõiki tehnikaid, maksimaalne formaat on A4.

Parimad joonistajad ja Miksikese Toe foorumis arutlejad kuulutatakse välja viimase peatüki ilmunisel, 20. oktoobril.

Miksikese keskkond asub
http://miksike.ee/jutuvabrik

Miksike

Kuulutuste vastuvõtt toimetuses Lao 5 E-R 8-15; Bürooteenuste OÜ-s Oja 7, Põlva (1. korrus) E-R 9-12, 13-17 ja OÜ-s Kagu Express Kooli 1, Räpina E-R 9-17, L 10-14.

Põlva A ja O
Veriora A ja O
Kanepi A ja O
Orava A ja O
Räpina A ja O/Meister

Põlva, Kesk 42
Veriora, Jaama 25
Kanepi, Weizenbergi 19
Orava küla
Räpina, Pargi 3

Avatud iga päev kell 9-22
Avatud iga päev kell 9-20
Avatud iga päev kell 9-20
Avatud iga päev kell 9-20
Avatud iga päev kell 8-20

Soodsad hinnad septembris

Edami juust kg - 82.90

Kalaburger lõhega 280 g Esva - 9.90 /kg 35.36/

Kirsimaitseline tarretis 150 g - 3.20 /kg 21.33/

Lõikesai (viil) 380 g Lõuna Pagarid - 6.90 /kg 18.16/

Dilmahi must tee niidita 30x1,5 g - 8.90 /tk - 0.296/

Kanaliha ja köögivilja täidisega padjakesed Whiskas 300 g - 13.90 /kg 46.33/

Koidu tellimishind 1. märtsist 2008

Tellimisindeks 69846

1 kuuks **85 krooni**; 2 kuuks **170 krooni**;
alates 3 kuust on hind **endine**: 3x79=237 krooni;
4 kuud, 4x79=316 krooni; 5 kuud, 5x79=395 krooni jne.

Kiirtellimus ühe lehenumbri eest 8 krooni.
Vastuvõetud kiirtellimus esmaspäeval ja teisipäeval
lülitub kandesse järgmise nädala teisipäeval,
kolmapäevast laupäevani vastuvõetud kiirtellimus lülitub
kandesse järgmise nädala neljapäeval.

Tellimusi vormistatakse toimetuses Lao 5, Põlva
(ainult sularahas nii asutustel kui eraisikutel);
kõigis sideasutustes.

Koitu saab tellida ka internetis <http://www.post.ee/> >
E-TEENINDUS > Ajakirjanduse tellimine > Eesti
väljaanded > Maakonnalehed > Koit Põlvamaa ajaleht

Info tel 799 5692, 5300 4289, 529 6749

TEADE

Kanepi vallas Jõgehara külas paikneva Eessilla kinnistu detailplaneeringu avalik väljapanek toimub Kanepi Vallavalitsuse ruumides Kanepis Turu tn 2 alates 22.09.2008 kuni 6.10.2008. Planeeringu eesmärgiks on katastriüksuse nr 28501:005:0012 maakasutuse sihtotstarbe muutmine, ehitusõiguse seadmine, juurdepääsutee, parkimise ja tehnovõrkude lahendamine, heakorlastuse ja haljastuse lahendamine ning muude seadustest ja teistest õigusaktidest tulenevate kinnisomandi kitsenduste ulatuse määramine.

Kanepi Vallavalitsus

BETOONISEGU MÜÜK

Hinnad soodsad.

Transpordil lisasoodustused - 100%

Teostame ka betoneerimistöid.

OÜ Betoneer

www.betoneer.ee

tel 5550 5550

MAJA Põlvas Lina 16. T: 518 2220.

1-toal **KORTER** Peril (40 m²). H: 170 000 kr. Kiire. Tingi! 5672 5425.

Müüa Leevakul 2-toaline **KORTER**. Tel 5347 7773.

KLAASVILL, PENOPLAST, TUULETÕKKEPLAAT. Veovõimalus. Tel 512 7392.

Müüa kuivad **PAKITUD KÜTTE-KLOTSID** 30 cm 28 kr/kott. Kohalevedu tasuta. Tel 501 1446.

Müüa kuivad pakitud **KÜTTE-KLOTSID** ja **KAMINAPUUD**. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa **VOODRI** ja **PÕRANDA-LAUDU**. Veovõimalus. Tel 503 1859.

Müüa **VOODRI** ja **PÕRANDALAUDA. EHITUSLIKU SAEMATERJALI**. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa **KÜTTEPUID**. Tel 527 4075.

Peri POÜ müüb Rosma kanalast igal tööpäeval alates **15. septemb-rist kell 9-15 aasta munenud ELUSKANU**. Hind 10 kr/tk. Tel 799 7119, 5660 0031.

Linnu talu müüb **Hy-Line tõugu pruune ja valgeid 1 aasta munenud KANU** 25 kr/tk E-P 8-15 Tagulas Valgamaal. Tel 5397 3644, 503 1485, 501 7500, 767 9425.

Lõhutud KÜTTEPUUD. Vedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa **KUIVA KÜTTEKLOTSI**. Info ja tellimine telefonil 5197 8500.

KÜTTEPUU (lepp) 450 kr/rm, vedu kuni 10 km hinna sees. Savernas. Tel 513 9515.

SAUNA ja **SUITSUAHJUD**, kaminad, pliidid, boilerid. 505 4355.

Müüa **HAPENDUSKAPSAST** ja **KARTULIT**. Tel 501 1249.

Müüa pidevalt **SAEMATERJALI**, sügavimmutatud **VÄLISVOODRI** ja **TERRASSILAUDU, SISEVOODRI** ja **PÕRANDALAUDU**. Voodrilaudade tööstuslik värvimine. Vajadusel transport. Mob 5664 0228.

SAEPURUBRIKETT, pakitud 14 kg karpidesse (alus 1 t). Räpina, tel 518 9932.

Müüa asusel pakitud Sangla **TURBABRIKETTI**. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüme: kuivatatud **KÜTTEKLOTS**, hind 200 kr/puistekant, alusele pakitud **OKSAGA KLOTS** 50x60x200...250, hind 300 kr/m³. Transpordivõimalus. Info tel 5551 5161.

FIRMADE MÜÜK ja äriregistri andmete muutmine. Tel 557 7677.

SEALIHA. Tel 524 2571.

Teenus

PUURKAEVUDE PESU. 5359 8865.

Lase pesta oma **SÕIDUKIST SUVEMUSTUS VÄLJA** Silmand Service autopesulas! Teostame: autosalongi keemiapesu, välipesu, pigieemaldus, vahatamine... Registreeri GSM: 5333 5332.

HENNING KINNISVARA. Tel 782 2230, www.henningu.ee

AIAKUJUNDUSPROJEKTID, VEE-SILMAD, KIVIKTAIMLAD, MURUD, HEKKIDE PÜGAMINE, RAJAMINE jne, info@aiaruum.ee, 526 1202.

KIIRLAEN, paindlikud maksetingimused. Info tel 5345 6498, 730 2155, Aleksandri 1-36, Tartu.

STIPENDIUM

Põlva Tarbijate Ühistu kuulutab välja **KONKURSI** õppestipendiumile.

Stipendium 2000 krooni kuus määratakse Põlvamaalt pärit üliõpilasele, kes on jõudnud oma õpingutes vähemalt II kursusele.

Stipendiumikandidaadilt ootame oma senise elu- ja õppekäigu kirjeldust, samuti omapoolset nägemust selle kohta, kuidas stipendiumikandidaat kavatseb tulevikus olla seotud Põlvamaa arenguga.

Taotlused stipendiumile esitada 17. oktoobriks Põlva Tarbijate Ühistule aadressil Kesk 10, 63308 Põlva. Märkusõna «Stipendium».

- METSAMATERJALI KOKKUOST
- ÜLESTÖÖTAMINE JA VÄLJAVEDU
- RAIEÕIGUSE JA KINNISTUTE OST
- METSAOMANIKU NÕUSTAMINE

Parimad hinnad paberipuust palgini!

AS LEMEKS PÕLVA polva@lemeks.ee
Tel/faks 799 1474, 502 1666

Ost

ÕUNAD, JÕHVIKAS, KÜÜSLAUK. Tel 5323 8586.

KRUNDI või **SUVILA** Räpinas või lähiumbruses. Tel 517 4469.

OÜ Kostar ostab **METSAMAAD, RAIEID** ja **TALUKOHTI**. 503 1684.

Ostame: **PABERIPUID, KASEPALKI, KÜTTEPUUD** ja metsakuiva **OKASPUUPALKI**. Müüme lõhutud **KÜTTEPUID. METSAMATERJALI VEOTEENUS** metsaveoautoga. Info tööpäevadel: 795 8382, 524 3973, 505 2387, 527 5944, 503 2614.

Pakume õiglast hinda Teie **METSA** ja **MAA** eest. Tel 5340 6533.

RAIEJÄÄTMETE, VÕSA VÄLJAVEDU ja **KOKKUOST**. Tel 505 1057.

Töö

OÜ Lõuna Köögiviljad vajab **TRAKTORISTI** alaliseks tööks. Helistada 514 6156, 518 1655.

Eesti ettevõtte otsib Soome **rebasefarmi HOOAJATÖÖLISI**. Kasuks tuleb eelnev töökogemus, soome keele oskus ja B-kat juhuluba. Info tel 524 4990.

1,5-a poiss otsib **HOIDJATÄDI Põlvas 4-5 päevaks nädalas**. Tel 5690 3709; kati2102@hotmail.ee

Vajatakse rahvusvaheliste vedude **AUTOJUHTI**. Töö Rootsist Euroopasse. Tel 5660 9195, 520 1680.

Vajatakse kiiresti **KÖÖGIVILJA-KORISTAJAID**. Tel 518 1655.

Muud

KAARDID ENNUSTAVAD, helista 900 1727. 24 h, 17 kr/min.

Müük

TÖSTUKSED ja **AUTOMAATIKA GARAAŽIDELE**.

Valmistamine ava järgi. Info 742 9188, www.wu.ee

PUKSIIRKÕIED 30 T, 42 T, 56 T. Kerkvel OÜ, tel 564 4799.

3-toal **KORTER** Põlvas Kesk 38. H: 440 000 kr. Tingi. Tel 508 8321.

3-toal keskk **KORTER** Põlvas (2. k, toad eraldi, rõdu). Tel 5344 5789.

Unustamatult kallist õe- ja tädipoega

RAGNAR KUKKE 23.08.1982-16.09.2007 mälestavad 1. surma-aastapäeval

Linda ja Aliis peredega.

Sa olid kui päikene ja paistsid südame - ja kadusid kui päikene öö musta hõlmasse.

Kallist poega ja venda

RAGNAR KUKKE 23.08.1982-16.09.2007 mälestavad 1. surma-aastapäeval

ema, Vambola, öde ja vennad.

Avaldame kaastunnet Arvo Reimanile venna

MATI TUHKANEN kaotuse puhul.

AS Räpina Paberivabrik kollektiiv

Kallis Ester! Südamlik kaastunne kalli abikaasa

VELLO HÕIMU kaotuse puhul.

Saverna Hooldekodu

Südamlik tänu kallitele sugulastele, naabritele, tuttavatele, endistele töökaaslastele Räpina Tugikomandost ja Räpina koguduse õpetajale Urmas Nagelile, kes olid toeks meie leinas ja aitasid viimsele teekonnale saata meie kalli

TAIVO PUIESTE.

Omaksed

Avaldame Margusele perega südamlikku kaastunnet

IGAR MASINGU surma puhul.

Raul, Aivi, Andrus, Marina

